

Sygn. akt III AUa 1045/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Beata Górska
Sędziowie:	SSA Urszula Iwanowska SSA Romana Mrotek (spr.)
Protokolant:	St. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2016 r. w Szczecinie

sprawy W. K.

przeciwko Wojskowemu Biuru Emerytalnemu w S.

o prawo do renty rodzinnej wojskowej

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 25 września 2015 r. sygn. akt VI U 606/15

oddala apelację.

SSA Urszula Iwanowska SSA Beata Górska SSA Romana Mrotek

Sygn. akt III AUa 1045/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 maja 2015 r., po rozpoznaniu wniosku W. K. z 1 kwietnia 2015 r., Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w S., odmówił ubezpieczonej przedłużenia uprawnień do renty rodzinnej po 31 marca 2015 r., stwierdzając, że ubezpieczona 25 rok życia ukończyła 27 kwietnia 2014 r., będąc na ostatnim roku studiów, co wynikało z zaświadczenia szkolnego z dnia 28 kwietnia 2014 r., w którym wskazano również, że termin zakończenia ostatniego roku studiów nastąpi w marcu 2015 r. Nadto wskazano, że z zaświadczenia z dnia 22 kwietnia 2014 r. Wyższej Szkoły (...) w P. wynika, iż W. K. otrzymała od Dziekana na powtórzenie seminarium dyplomowego w semestrze letnim 2014/2015 oraz podano termin zakończenia studiów - październik 2015 r. Organ rentowy wskazał, że otrzymanie zgody przez ubezpieczoną na powtarzanie seminarium dyplomowego w semestrze letnim 2014/2015 jest bez znaczenia dla prawa do renty rodzinnej.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła ubezpieczona, domagając się jej zmiany i przyznania prawa do renty rodzinnej od dnia 1 kwietnia 2015 r. do dnia 30 września 2015 r. oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz uprawnionej kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania powołała treść przepisu art. 68 ust. 2 ustawy emerytalnej, wedle którego określenie ostatniego roku studiów wyższych dla celów przedłużenia prawa do renty rodzinnej następuje w oparciu o postanowienia regulaminu studiów obowiązującego w konkretnej szkole wyższej. Nadto wskazała, że w myśl postanowień Regulaminu Wyższej Szkoły (...) w P., powtarzanie przedmiotu jest odmienną instytucją od powtarzania semestru, i tym samym stwierdzić należy, iż uprawniona jest cały czas na tym samym trzecim i ostatnim roku studiów licencjackich, na którym znajdowała się w chwili ukończenia 25 roku życia. Przedmiot, którym jest seminarium dyplomowe pozostaje również na tym samym – ostatnim roku studiów. Nadto data, do której uprawniona domaga się przyznania jej świadczenia, tj. 30 września 2015 r. wynika z zaświadczenia wydanego przez (...) i jest zbieżna z Regulaminem szkoły.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz organu rentowego kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu organ rentowy podtrzymał dotychczasową argumentację oraz wskazał, że fakt, że dziekan mógł wyrazić zgodę na powtarzanie przez wnioskodawczynię przedmiotu seminarium, pozostaje w niniejszym sporze bez znaczenia, ponieważ decyzja dziekana nie przedłuża ostatniego roku studiów wnioskodawczyni, który w przypadku poprawności wpisu na semestr piąty, kończył się 31.03.2015 r. Fakt, że wnioskodawczyni zachowała uprawnienia studenckie na skutek tej decyzji nie jest istotny z punktu widzenia uprawnień do renty rodzinnej.

Wyrokiem z 25 września 2015 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał W. K. prawo do renty rodzinnej na okres od 1 kwietnia 2015 r. do 30 września 2015 r.

Sąd i instancji wydał rozstrzygnięcie w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny i rozważania prawne.

Ubezpieczona urodziła się w dniu (...) Była uprawniona do renty rodzinnej po zmarłym ojcu J. K. od 1 listopada 2011 r. W. K. od 1 października 2012 r. studiuje w Wyższej Szkole (...) w P. na kierunku zarządzanie w trybie niestacjonarnym. Są to studia I stopnia (licencjackie), trwające 3 lata. Na mocy decyzji Dziekana z dnia 25 marca 2014 r. ubezpieczonej zostało przyznane prawo do Indywidualnego Programu Studiów i Programu Kształcenia w roku akademickim 2013/2014. Dziekan wyraził zgodę na przeniesienie na semestr V naboru zimowego na kierunek (...) w roku akademickim 2013/2014 pod warunkiem zaliczenia w okresie od 25.05.2013 r. do 25.04.2014 r, IV semestru w ramach dotychczasowego naboru studiów W wyniku powyższej decyzji ubezpieczona zaliczyła przedmioty z semestru IV do 24 kwietnia 2014 r. i z uwagi na to, 25 kwietnia 2014 r. została wpisana na semestr V, stanowiący 3. i ostatni rok studiów licencjackich. Ubezpieczona ukończyła 25 lat w dniu 27 kwietnia 2014 r., będąc wówczas studentką trzeciego roku. Przewidywany termin ukończenia studiów ustalono pierwotnie na marzec 2015 r. Z uwagi na uzyskanie zgody dziekana na powtórzenie seminarium dyplomowego z ostatniego roku studiów w semestrze letnim 2014/2015, przewidywany termin ukończenia studiów został wyznaczony przez Szkołę na październik 2015 r. Pozostałe przedmioty z trzeciego roku studiów ubezpieczona zaliczyła.

Sąd Okręgowy ustalił nadto, że ubezpieczona równolegle studiowała prawo na Uniwersytecie (...) w P., studia zakończyła w 2013 r. i rozpoczęła odbywanie aplikacji radcowskiej.

Z ustaleń poczynionych przez Sąd I instancji wynika także, że w Wyższej Szkole (...) obowiązywał regulamin studiów (...) stanowiący załącznik nr (...) do uchwały nr(...) Konwentu (...) w P. z dnia 17 kwietnia 2014 r. Zgodnie z §10 okresem zaliczeniowym jest semestr. W myśl § 11 rok akademicki rozpoczyna się 1 października i trwa do 30 września następnego roku kalendarzowego. Składa się z semestru zimowego i letniego. Stosownie do § 33 regulaminu student, który uzyskał zaliczenia oraz zdał egzaminy przewidziane w programie kształcenia na dany semestr, zalicza semestr. W rozdziale 6. uregulowany został indywidualny tok studiów i program kształcenia.

Zgodnie z § 39 indywidualny plan studiów i program kształcenia może bazować na zasadniczym planie studiów i programie kształcenia, z określeniem zmian dotyczących: okresu studiów, kolejności uzyskiwania zaliczeń i składania egzaminów, struktury przedmiotów, co oznacza zastąpienie – w uzgodnieniu z dziekanem – przedmiotów ustalonych w zasadniczym planie studiów i programie kształcenia innymi. Stosownie do § 56 jeżeli student zaliczył wszystkie przedmioty przewidziane programem studiów z wyjątkiem seminarium, ale nie złożył pracy w terminie, bądź praca nie została przyjęta przez promotora, może otrzymać jego zaliczenie w terminie sesji poprawkowej. W przypadku uzyskania negatywnej oceny w sesji poprawkowej, student może ubiegać się o powtórzenie przedmiotu seminarium. W podrozdziale G regulaminu uregulowane zostały zasady powtarzania przedmiotu. Z kolei zasady powtarzania semestru w podrozdziale H regulaminu. Zgodnie z § 71 regulaminu, absolwent Uczelni otrzymuje dyplom ukończenia studiów wyższych po złożeniu egzaminu dyplomowego z oceną pozytywną.

Sąd uznał odwołanie ubezpieczonej za zasadne. Podstawą rozstrzygnięcia stanowią przepisy art. 68 ust. 1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1440, z późn zm., dalej jako ustawa emerytalna). Sąd Okręgowy uzasadniając rozstrzygnięcie powołał się także na pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 23 lutego 1989 r. III UZP 3/89 (OSP 1990r. z. 5-6, poz. 246 z aprobowaną glosą T.Bińczyckiej), wedle którego możliwość uznania za studenta ostatniego roku studiów, rozpoczyna się z datą, w której zdał wszystkie wymagane na przedostatnim roku studiów egzaminy i zaliczył inne wymagane zajęcia, co dało podstawę do wpisania go przez władze uczelni na ostatni rok studiów. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że za powyższym poglądem przemawia również wykładnia funkcjonalna wskazując, iż jest niewątpliwe, że celem przepisu jest umożliwienie dobrym studentom uprawnionym do renty rodzinnej dokończenie nauki w szkole wyższej, bez troski o zdobycie środków niezbędnych do zaspakajania minimalnych potrzeb materialnych. Nadto Sąd I instancji wskazał, że w wyroku z dnia 26 marca 2015 r. II UK 138/14 Sąd Najwyższy wskazał, że nie traci prawa do renty rodzinnej osoba, która ukończyła 25 lat życia w okresie wakacji studenckich po ukończeniu zajęć na przedostatnim roku studiów a przed rozpoczęciem zajęć na ostatnim roku studiów, na który uzyskała wpis, nawet jeśli był to wpis warunkowy. Również warunkowe zezwolenie dziekana wydziału na studiowanie na następnym roku akademicki jest podstawą wpisu uprawniającego studenta do uczestnictwa w zajęciach tego roku. Osoba wpisana na ostatni rok studiów ma status studenta tego roku, nawet gdy studiując na tym roku jednocześnie zobowiązana jest zaliczyć dodatkowe egzaminy z poprzedniego okresu rozliczeniowego. W uzasadnieniu wyroku wskazano, że w judykaturze przyjmuje się, że określenie ostatniego roku studiów następuje na podstawie regulaminu uczelni, a studentem ostatniego roku studiów jest osoba legitymując się stosownym wpisem na ten rok. Ustalenie, kiedy dziecko pobierające rentę rodzinną było na ostatnim roku studiów w rozumieniu tego przepisu, następuje na podstawie wpisu na ostatni rok studiów, dokonanego w oparciu o regulamin obowiązujący uczelnię. W regulaminie określa się również indywidualny tok studiów, w którym daty rozpoczęcia i ukończenia poszczególnych semestrów i lat studiów nie muszą zbiegać się z datami obowiązującymi ogół studentów. W każdym wypadku regulamin uczelni decyduje o tym, na którym roku studiów kształci się student.

Sąd meriti wskazał, że spór w niniejszej sprawie dotyczył wyłącznie tego czy prawo do renty rodzinnej przysługiwało W. K. nadal, do 30 września 2015 r., który to termin zakończenia przez ubezpieczoną studiów został wskazany w zaświadczeniu Wyższej Szkoły (...) z dnia 22 kwietnia 2015 r. Sąd Okręgowy stwierdził, że ubezpieczona - zgodnie z zapisami regulaminu studiów Wyższej Szkoły (...) w P. - na ostatnim roku studiów studiowała od 25 kwietnia 2014 r. do 30 września 2015 r. Z uwagi bowiem na brak zaliczenia przedmiotu „seminarium dyplomowe”, dziekan zezwolił jej na zaliczenie tego przedmiotu w semestrze letnim 2014/2015, co z kolei spowodowało przesunięcie zakończenia trzeciego, ostatniego roku studiów z 31 marca 2015 r. na 30 września 2015 r. (czyli na termin, w którym planowo wnioskodawczyni ukończyłaby studia, gdyby nie korzystała z indywidualnego toku nauki). Okres trwania „ostatniego roku studiów” ubezpieczonej został określony dwoma decyzjami dziekana: - pierwszą z 24 marca 2014 r. umożliwiającą ubezpieczonej rozpoczęcie od 26 kwietnia 2014 r. nauki na trzecim roku studiów (V semestrze) oraz drugą, w której dziekan wyraził zgodę na powtórzenie w semestrze letnim 2014/2015 seminarium dyplomowego, co spowodowało przesunięcie przewidywanego terminu ukończenia studiów z marca 2015 r. na październik 2015 r. Ta ostateczna decyzja oparta była na uregulowaniach zawartych w § 56 regulaminu, dotyczących powtórzenia przedmiotu. Powtórzenie przedmiotu „seminarium dyplomowe” w żadnym razie nie oznaczało powtarzania semestru, które jest

odrębną instytucją uregulowaną w regulaminie (...) w § 36 i 57. W ocenie Sądu I instancji ubezpieczona nie powtarzała semestru, a wyłącznie przedmiot „seminarium dyplomowe”, co spowodowało, że jej ostatni rok nauki w Wyższej Szkole (...) uległ przedłużeniu do 30 września 2015 r. Brak - w świetle postanowień regulaminu (...) i opartej na tych postanowieniach decyzji dziekana - podstaw, by uznać, że ubezpieczona od 1 kwietnia 2015 r. rozpoczęła nowy, ostatni rok studiów, mający trwać do 30 września 2015 r. Oczywiście jest, że kontynuowała ten sam rok studiów.

Apelację od powyższego wyroku wniósł organ rentowy, który zarzucił:

1) naruszenie art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez przyjęcie, że semestr, w którym ubezpieczona powtarzała przedmiot „seminarium dyplomowe” był częścią ostatniego roku studiów (trzecim semestrem), podczas którego ukończyła 25 lat życia i przyznanie na tej podstawie renty rodzinnej na okres od 01.04.2015r. do 30.09.2015r.;

2) naruszenie art. 233 §1 k.p.c. poprzez uznanie dowodu z zaświadczenia nr (...) z dnia 27.04.2015r. zawierającego informację o zgodzie dziekana na powtórzenie przez ubezpieczoną seminarium dyplomowego w semestrze letnim 2014/15 jako wiarygodnego mimo, że dokument ten nie został podpisany przez Dziekana Wydziału Finansów i (...) w P..

Mając to na uwadze apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania ubezpieczonej oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia Sądowi Okręgowemu w Szczecinie pozostawiając temu Sądowi do rozstrzygnięcia kwestię zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie apelacyjne.

W uzasadnieniu apelacji organ rentowy wskazał, że w roku akademickim 2013/2014, który był drugim rokiem nauki w Wyższej Szkole (...) w P., ubezpieczona rozpoczęła indywidualny program kształcenia, co pozwoliło jej na uzyskanie wpisu na trzeci rok i ostatni rok studiów na dwa dni przed ukończeniem 25 lat życia. Oznaczało to również, że do ukończenia studiów licencyjnych pozostały dwa semestry, zaś z informacji Wyższej Szkoły (...) w P., znajdującej się na karcie 276 akt rentowych wynika, że programowy termin ukończenia studiów przypadał na marzec 2015r. Zdaniem organu rentowego, z wpływem wyżej wymienionego terminu ubezpieczona utraciła prawo do renty rodzinnej, zaś decyzja dziekana Wyższej Szkoły (...) w P. dotycząca powtórzenia przez ubezpieczoną przedmiotu seminarium dyplomowe wydłużyło jedynie termin do zaliczenia tego przedmiotu, ale nie przedłużyło tego ostatniego roku studiów. W przedmiotowej sprawie nie zachodzi eksponowana przez Sąd I instancji różnica między powtarzaniem przedmiotu a powtarzaniem semestru, ponieważ w obu przypadkach następuje „wyjście” poza ostatni semestr ostatniego roku studiów. Organ rentowy nie zgodził się również z dokonaną przez Sąd I instancji wykładnią funkcjonowania art. 68 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, według której student, który ukończył 25 rok życia na ostatnim roku studiów może korzystać z prawa do renty rodzinnej przez bliżej nie określony czas. Prowadzi to bowiem do osłabienia mobilizacji do nauki, zaś uczelnie do wprowadzania do regulaminów studiów coraz to liczniejszych sposobów na przekładanie zaliczeń i egzaminów, co w konsekwencji stwarza pole do nadużyć.

W odpowiedzi na apelację ubezpieczona wniosła o jej oddalenie oraz o zasądzenie od organu rentowego na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych. W ocenie ubezpieczonej Sąd Okręgowy słusznie rozstrzygnął kwestię pozostawiania przez ubezpieczoną na ostatnim roku studiów, w chwili ukończenia przez nią 25 roku życia, kwestia ta pozostawała przed wszczęciem przedmiotowego postępowania pomiędzy stronami bezsporna. Sąd I instancji prawidłowo także dokonał wykładni Regulaminu (...) w P. stwierdzając, iż powtórzenie przedmiotu „seminarium dyplomowe”, w żadnym razie nie oznaczało powtarzania semestru, czym prawidłowo rozróżnił te dwie instytucje, jak założono to w Regulaminie. W przypadku powtarzania przedmiotu nie dochodzi do „wyjścia” poza ostatni semestr ostatniego roku studiów. Powtarzanie przedmiotu jest odmienną instytucją od powtarzania semestru, czy tym bardziej powtarzania roku i tym samym stwierdzić należy, iż uprawniona do 30 września pozostawała cały czas na tym samym trzecim i ostatnim roku studiów licencyjnych, na którym znajdowała się w chwili ukończenia 25 roku życia.

Odnosząc się do podniesionego przez organ rentowy zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c. ubezpieczona wskazała, że zarzut ten należy uznać za spóźniony. Przed wszczęciem postępowania wiarygodność zaświadczenia nie została zanegowana, a odmowa przyznania renty rodzinnej opierała się na zupełnie innej podstawie prawnej. Również w trakcie postępowania organ rentowy nie zakwestionował wiarygodności dokumentów przedłożonych do odwołania wszczynającego postępowanie w sprawie. W ocenie ubezpieczonej bez znaczenia jest fakt, iż podpis na zaświadczeniu należy do pracownika dziekanatu (...) w P., a nie do samego Dziekana. Należy bowiem odróżnić dokument zaświadczenia od dokumentu decyzji. Sama decyzja wydawana jest przez Dziekana i przez niego podpisywana, a zaświadczenie potwierdza fakty na okoliczność których zostało wydane. Nadto ubezpieczona wskazała, że zaświadczenie to spełnia wymogi przewidziane przez przepisy kodeksu postępowania cywilnego dla dokumentu prywatnego i wiąże się z nim domniemanie prawdziwości i autentyczności pochodzenia zawartego w nim oświadczenia od wystawcy, który do własnoręcznie podpisał.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego okazała się bezzasadna.

Wbrew zarzutom apelującej Sąd Okręgowy wydał trafne rozstrzygnięcie, które znajduje uzasadnienie w całości kształcie okoliczności faktycznych sprawy oraz w treści obowiązujących przepisów prawnych. Oceniając zebrany materiał Sąd I instancji nie naruszył także zasad z art. 233 § 1 k.p.c. W ocenie Sądu Apelacyjnego sąd pierwszej instancji prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe, w żaden sposób nie uchybiając przepisom prawa procesowego oraz dokonał wszechstronnej oceny całości kształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego, w konsekwencji prawidłowo ustalając stan faktyczny sprawy. W pisemnych motywach zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy wskazał, jaki stan faktyczny stał się jego podstawą oraz podał na jakich dowodach oparł się przy jego ustalaniu. Sąd Apelacyjny ustalenia Sądu I instancji w całości uznał i przyjął jako własne, rezygnując jednocześnie z ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., I PKN 339/98, OSNAP 1999/24/776 oraz z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 233/09, LEX nr 585720 i z dnia 24 września 2009 r., II PK 58/09, LEX nr 558303). Również rozważania prawne, które skłoniły Sąd pierwszej instancji do oddalenia odwołania od zaskarżonej decyzji są trafne i Sąd odwoławczy podziela je także w całości.

Odnosząc się do podniesionego przez apelującego zarzutu naruszenia prawa procesowego należy wskazać, że skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd zasad określonych w art. 233 k.p.c., wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Tylko te uchybienia mogą być przeciwstawiane uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął to sąd wadze poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 06 listopada 1998 r., II CKN 4/98). W niniejszej sprawie zaś stanowisko organu rentowego sprowadziło się jedynie do polemiki z prawidłową oceną dowodów dokonaną przez Sąd Okręgowy. W ocenie Sądu Apelacyjnego ocena dowodów dokonana przez Sąd I instancji jest swobodna. Brak jest podstaw do tego, aby zaświadczeniu nr 677/2015 r. z dnia 27 kwietnia 2015 r. odmówić waloru wiarygodności. Do tego zarzutu bardzo szczegółowo odniosła się ubezpieczona w odpowiedzi na apelację i argumenty te Sąd apelacyjny w całości podziela. Organowi rentowemu zdaje się umknęło, że wspomniany dokument jest jedynie zaświadczeniem, a nie decyzją wydaną przez Dziekana, zatem mógł zostać podpisany przez pracownika sekretariatu. Zaświadczenie to potwierdza treść wydanej przez Dziekana decyzji.

Mają na uwadze podniesione w apelacji zarzuty dotyczące naruszenia prawa materialnego przypomnieć należy, że warunki zachowania prawa do renty rodzinnej do ukończenia ostatniego roku studiów przez uprawnionego kształcącego się nadal po ukończeniu 25 roku życia, zawarte są w art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń (t.j. Dz.U. z 2016, poz. 887). Przepis ten stanowi, że prawo do renty rodzinnej ulega przedłużeniu, jeżeli dziecko osiągnęło 25 rok życia będąc na ostatnim roku studiów, do zakończenia tego roku studiów.

W wyroku z 11 kwietnia 1996 r. w sprawie o sygn. akt II UR 4/96 (OSNAPIUS 1996 nr 20, poz. 311) Sąd Najwyższy wskazał, że zasadniczym celem prawa do renty rodzinnej dla dzieci jest dostarczanie im środków utrzymania w czasie, gdy w związku z kształceniem nie wykonują pracy dającej źródło utrzymania. Ten cel zwykle zostaje osiągnięty przed ukończeniem 25. roku życia i zasadą jest ustanie wówczas prawa do renty rodzinnej, chociażby uprawniony nie osiągnął jeszcze zasadniczego celu kształcenia. Jedyny wyjątek dotyczy nauki w szkole wyższej, uwzględniony w omawianym przepisie, który dopuszcza przedłużenie wypłaty renty rodzinnej wtedy, gdy uprawniony osiągnął tę granicę wieku będąc na ostatnim roku studiów.

Do przedłużenia prawa do renty rodzinnej niezbędne jest, aby w dniu osiągnięcia 25 lat życia dziecko już było na ostatnim roku studiów wyższych, nie zaś by miało osiągnąć taki status w choćby niedalekiej przyszłości, z zastrzeżeniem, że na ostatnim roku studiuje student, który zdał wszystkie egzaminy i uzyskał wszystkie zaliczenia wymagane na przedostatnim roku studiów. Ustalenie daty, w której dziecko pobierające rentę rodzinną było na ostatnim roku studiów w rozumieniu art. 68 ust. 2 ustawy emerytalnej następuje na podstawie wpisu na ostatni rok studiów dokonanego w oparciu o regulamin obowiązujący uczelnię (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 sierpnia 2007 r., II UK 15/07, OSNP 2008 nr 19-20, poz. 295).

W niniejszej sprawie, zgodnie z ustaleniami Sądu Okręgowego, które nie zostały zakwestionowane przez strony, W. K. 25 lat ukończyła w dniu (...) Sam organ rentowy wskazał w uzasadnieniu apelacji, że ubezpieczona uzyskała wpis na trzeci i ostatni rok studiów na dwa dni przed ukończeniem 25 lat życia.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji dokonał prawidłowej wykładni zarówno pojęcia „ostatni rok studiów”, jak i pojęcia „zakończenia studiów”. Zdaniem Sądu Odwoławczego na aprobatę zasługuje przyjęcie, że na ostatni rok studiów może być wpisana osoba, która zaliczyła wszystkie wymagane egzaminy na przedostatnim roku, zaliczyła wymagane zajęcia, co miało niewątpliwie miejsce w przedmiotowej sprawie. Prawidłowo Sąd Okręgowy podał także, że w przypadku ubezpieczonej nie dochodziło do powtarzania semestrów, a chodziło jedynie o możliwość przedłużenia terminu zaliczenia seminarium dyplomowego. Okoliczność ta powodowała, że ostatni rok studiów ubezpieczonej uległ przedłużeniu do 30 września 2015 r. Niewątpliwie, gdyby ubezpieczona powtarzała semestry, to brak byłoby podstaw do przyznania jej prawa do renty.

Nadto Regulamin obowiązujący w (...) w P. przewidywał, że dopiero w przypadku niezaliczenia powtarzanego przedmiotu, student może wystąpić do dziekana z wnioskiem o powtarzanie semestru. Jak wynika zaś ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego ubezpieczona wszystkie przedmioty zaliczyła. Nie występowała z wnioskiem o powtarzanie semestru. Zatem zarówno przed, jak i po ukończeniu 25 roku życia W. K. pozostawała na tym samym, trzecim roku studiów.

Reasumując, ubezpieczona W. K. spełniła wszystkie przesłanki określone w art. 68 ust. 2 ustawy emerytalnej, które wymagane są do przyznania jej prawa do wnioskowanego świadczenia.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację organu rentowego jako bezzasadną.

SSA Urszula Iwanowska SSA Beata Górska SSA Romana Mrotek